

nævning eller én domsmand mangler. Bestemmelsen vil fremover også omfatte nævningsager ved byretten. Domsmandssager ved byretten, der i overensstemmelse med den almindelige hovedregel behandles med 1 dommer og 2 domsmænd, vil ikke være omfattet af bestemmelsen, hvilket svarer til gældende ret.

Stk. 5 er ny og angår civile sager. Det foreslås i *1. pkt.*, at når en byretssag eller handelsretssag behandles med tre juridiske dommere, og én af dommerne får forfald eller af andre grunde må fratræde, efter at hovedforhandlingen er begyndt, skal sagen kunne afgøres af de to tilbageværende dommere.

Det foreslås desuden i *2. pkt.*, at når en byretssag eller handelsretssag behandles med sagkyndige dommere, og en af disse får forfald eller af andre grunde må fratræde, efter at hovedforhandlingen er begyndt, skal sagen kunne afgøres af de tilbageværende dommere, såfremt højst én sagkyndig dommer mangler. Dette gælder dog ifølge det foreslåede *3. pkt.* ikke i ansættelsessager, hvor de sagkyndige skal udpeges blandt personer, der er beskikket efter indstilling fra henholdsvis arbejdsgiver- og lønmodtagerorganisationer, eller sager ved Handelsretten vedrørende lov om markedsføring eller lov om visse betalingsmidler, hvor de sagkyndige skal udpeges blandt personer, der er beskikket efter indstilling fra organisationer, der repræsenterer henholdsvis erhvervsdrivende og forbrugere.

Det foreslåede *stk. 5* indebærer, at når en sag behandles med både tre juridiske dommere og sagkyndige dommere, kan sagen færdigbehandles med de tilbageværende dommere, når højst én juridisk dommer og højst én sagkyndig dommer mangler. I tilfælde af stemmelighed gør retsformandens stemme udslaget, jf. retsplejelovens § 216, stk. 1, 2. pkt. (der ikke foreslås ændret). Der henvises i øvrigt til forslaget til retsplejelovens § 12, stk. 3 og 4, § 16, stk. 1, 3. pkt., og § 20 (lovforslagets § 1, nr. 3).

Der henvises i øvrigt til pkt. 4.2.1, 4.2.2 og 9.3.3 (afsnit III) i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 71 (§ 218, stk. 1-3)

Det foreslåede *stk. 1* viderefører de gældende bestemmelser i retsplejelovens § 218, stk. 1, 1. og 2. pkt., om begrundelse af rettens afgørelser.

Det foreslås i *stk. 2* som noget nyt, at en dom i en nævningsag for så vidt angår skyldsspørgsmålet skal indeholde oplysninger om, hvor mange dommere og nævninger der har voteret for henholdsvis frifindelse og domfældelse. Dommen skal endvidere indeholde en begrundelse for de forskellige meninger. Oplysningerne vil fremgå af dommen ved, at den kendelse, som efter forslaget til retsplejelovens § 891 (lovforslagets

§ 1, nr. 132) skal afsiges om skyldsspørgsmålet, indgår i dommen. Det foreslås, at navnene på de pågældende dommere og nævninger ikke skal angives.

For så vidt angår sanktionsspørgsmålet gælder samme regler om angivelse af stemmetal som i domsmandssager, dvs. at det i dommen alene angives, hvor mange stemmer der i alt er afgivet for en eventuel dissens, og ikke, hvor mange henholdsvis dommere og nævninger der har stemt for de forskellige resultater. Det bemærkes, at lovforslaget ikke medfører ændringer af den gældende bestemmelse i retsplejelovens § 214, stk. 1, 7. pkt., hvorefter dommeren i domsmandssager ved byretten skal gøre bemærkning i retsbogen om afstemningen om skyldsspørgsmålet, når tiltalte dømmes mod dommerens stemme.

Stk. 3 erstatter den gældende regel i retsplejelovens § 218, stk. 1, 3. pkt., bl.a. med nogle ændringer som følge af forslaget om, at civile sager kan undergives kollegial behandling i byretten og Handelsretten, jf. lovforslagets § 1, nr. 3 (forslag til retsplejelovens § 12, stk. 3, og § 16, stk. 1, 3. pkt.).

Det foreslås således, at pligten til, at domme og kendelser i civile sager indeholder navngivne dissenser, når der blandt de deltagende dommere er forskellige meninger om resultatet eller begrundelsen, udstrækkes til kollegialt behandlede byretssager og handelsretssager.

Efter gældende ret gælder dissenspligten ikke, når der medvirker sagkyndige dommere. Det antages imidlertid, at enhver dommer (juridisk eller sagkyndig) har krav på at få optaget en unavngiven dissens i dommen. Derimod er det uafklaret, om en dommer har krav på optagelse af en navngiven dissens i dommen, men under alle omstændigheder er der i civile sager ikke noget til hinder for, at de deltagende dommere i enighed beslutter, at en dissens medtages i dommen med angivelse af navnet eller navnene på den eller de dissentierende dommere. Det bemærkes, at navngivne dissenser jævnligt forekommer i Sø- og Handelsretten.

Det foreslås, at pligten til at anføre navngivne dissenser udstrækkes til civile sager, hvor der medvirker sagkyndige dommere.

Pligten til navngiven dissens vil også gælde i boligretten, jf. henvisningen i lejelovens § 112, stk. 1, til retsplejelovens regler.

I byretssager om prøvelse af Ankestyrelsens afgørelser i klagesager om børn- og ungeudvalgets afgørelser skal dommernes navne derimod ikke angives ved afgivelse af dissens, jf. særreglen i den nye lov om social service § 170, stk. 6 (hidtidige § 125, stk. 6) (som ikke foreslås ændret).